השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה ע.

יצרא דיין נסך לא תקיף להו. לנסוכי: **כתרייהו גרירא.** דשנקה להו לנסוכי: **דלהדי ביזעא שרי.** אף בשתיה דמירתת ולא נגע: **דהאי גיסא והאי גיסא אסור.** אף בהנאה. כגנב עסקינן שהיה לו חלק ביין דאי נתפס עליו כגנב כוליה שרי. ואית דגרסי הוו ליזייני בדשא סוכין וסדקין(נקעין.וכקעהו(שמותיה)תרגומו וכזעהו: **ישראל בעליונה ועובד כוכבים בתחתונה.** ויין בתחתונה וישראל רואהו מלמעלה: **שרי.** כל שרי דהכא שרי אף בשתיה דהא לא נגע קאמרינן וכל אסיר דהכא אף בהנאה וכגולנו הלכתא כרבא: **אי אית ליה לאישתמוטי.** ולומר לך נכנסתי סמכא דעתיה ולא מירתת דכי על לגך ביתא מעיקרא אדעתא דלנסוכי על וסבר אי משכחו לי אשתמיטנא. ואע"ג דבמגע היין לית ליה לאשתמוטי אסור דאי לאו לנסוכי על למה ליה דעייל ולא דמי למגע עובד כוכבים בחנותו (סט.) דהתם דכיון דכרשות עייל וידעינן למאי עייל כל זמן שלא הודיעו שמפליג מותר דסבר אי נגעינא השתא אמי ומזי לי: **ואי.** לית ליה לאישתמוטי שרי (ג) וכיון דבהול הוא על כיסתו מירתת ולא נגע: **נגעל הפונדק.** ומתייחד עובד כוכבים עם היין או שאמר ישראל לעובד כוכבים שמור עמוד מכאן ושמור: **אסור.** דמיישינן דלמא על כיון דל"ל שמור סמכא דעתיה דמפליג מיניה: **שיפורא דבי שימשי.** של ערב שבת שהיו מוקעין להבדיל בין קדש לחול: **ואי משום שכפא.** וא"ת דסמכא דעתיה דעובד כוכבים משום דלא אמי ישראל בשבתא האמר לי איסור גיורא כו': **פחות פחות מד' אמות.** ועומד לפוש ולוכא עקירה מתחילת ד' לפוף ארבע: **עשא.** נתחבא: **ספק ביאה.** דלא ידעינן עובד כוכבים אי על אי לא על עהור ומשום הכי שרי דשני לן ספק ביאה מביאה ודאי וספק מגע: **בקעה.** שדות הרבה זו אצל זו בימות הגשמים שזרועה היא ואין רבים דורכין אותה והוי רשות היחיד לטומאה וספיקא שאינה עלולה כה הוי ספיקא טמא: **וטומאה בשדה פלונית.** באחת מן השדות ואין אנו יודעין איזו היא: **הלכתי במקום הלו.** בבקעה זו: **ספק מגע טמא.** דאמר נכנסתי לשדה שהטומאה בה ואיני יודע אם נגעתי בטומאה אם לאו: **כיון דאיכא דספקי מכיום לשום ממונא.** וכיון דחזו דחמרא הוא פרשי דבגיבוריהו טרידי ולא מנסכי: **הוי ספק ספיקא.** ספק ישראל ספק עובד כוכבים ואת"ל עובד כוכבים ספק נגע ספק לא נגע וכהא אפילו רבנן מודו וכי פליגי רבנן עליה דר"א היכי דמליא שדה טומאה דאי על לה לא אפשר דלא האהיל דליכא אלא חד ספק: רבינא

לאותה שדה אם לא נכנסתי [15]ר"א אומר ספק ביאה טהור ספק מגע טמא **לא שאני התם כיון דאיכא** דפתחי לשום ממונא הוה ליה ספק ספיקא ההיא

יצרא דיין נסך לא תקיף להו [א]זונה ישראלית ועובדי כוכבים מסובין חמרא אסור מ"ט הואיל וזילה עלייהו בתרייהו גרירא ההוא ביתא דהוה יתיב ביה חמרא דישראל על עובד כוכבים אחדה לדשא באפיה והוה ביזעא בדשא אישתכח עובד כוכבים דקאי ביני דני אמר רבא [2]כל דלהדי ביזעא שרי דהאי גיסא והאי גיסא אסור ההוא חמרא דישראל דהוה יתיב בביתא דהוה דייר ישראל בעליונה ועובד כוכבים בתחתונה שמעו קל תיגרא נפקי קדים אתא עובד כוכבים אחדה לדשא באפיה אמר רבא [3]חמרא שרי מימר אמר כי היכי דקדים אתאי אנא קדים ואתא ישראל ויתיב בעליונה וקא חזי לי [ב] ההוא אושפיזא דהוה יתיב ביה חמרא דישראל אישתכח עובד כוכבים דהוה יתיב בי דני [4]אמר רבא [5]אם נתפס עליו כגנב שרי ואי לא אסיר ההוא ביתא דהוה יתיב ביה חמרא אישתכח עובד כוכבים דהוה קאים בי דני אמר רבא [6]אי אית ליה לאישתמוטי חמרא אסיר ואי לא חמרא שרי מיתיבי נגעל הפונדק או שאמר לו שמור אסור מאי לאו אע"ג דלית ליה לאישתמוטי לא בדאית ליה לאישתמוטי ההוא ישראל ועובד כוכבים דהוו יתיבי וקא שתו חמרא שמע ישראל קל צלויי בי כנישתא קם ואזל אמר רבא [7]חמרא שרי מימר אמר השתא מדכר ליה לחמריה והדר אתי ההוא ישראל ועובד כוכבים דהוו יתיבי בארבא שמע ישראל קל שיפורי דבי שימשי נפק ואזל אמר רבא [8]חמרא שרי מימר אמר השתא מדכר ליה לחמריה והדר אתי ואי משום שבתא האמר [9](רבא אמר) לי איסור גיורא כי הוינן בארמיותן [10]אמרינן יהודאי לא מנסרי שבתא דאי מנסרי שבתא כמה כיסי קא משתכחי בשוקא [11](ולא ידענא) דסבירא לן כרבי יצחק [12]דא"ר יצחק [13]המוצא כים בשבת מוליכו פחות פחות מד' אמות ההוא אריא דהוה נהים במעצרתא שמע עובד כוכבים טשא ביני דני אמר רבא [14]חמרא שרי מימר אמר כי היכי דטשינא אנא איטשא נמי ישראל אחוריי וקא חזי לי הנהו גנבי דסלקי לפומבדיתא ופתחו חביתא טובא אמר רבא חמרא שרי [15]מ"ט [16]רובא גנבי ישראל נינהו הוה עובדא בנהרדעי ואמר שמואל חמרא שרי [17]כמאן כרבי אליעזר דאמר ספק ביאה טהור [18]דתנן הנכנס לבקעה בימות הגשמים וטומאה בשדה פלונית ואמר הלכתי במקום הלו ואיני יודע אם נכנסתי לאותה שדה אם לא נכנסתי [19]ר"א אומר ספק ביאה טהור ספק מגע טמא לא שאני התם כיון דאיכא דפתחי לשום ממונא הוה ליה ספק ספיקא

כו יין ופתחו רחבה קל הוא ליגע בהם ורגלות ליגע בהן דרך מתעסק לא: **שמע** ישראל קל צלויי. ודוקא היין שעל הדולבקי שרי כדתנן במתני' ורבא קמ"ל דקל צלויי כלא הודיעו שמפליג דמי [ד] אי נמי שאפי' על השולחן מותר ובדלא אמר לו הוי מזוג ושותה: **פתחו** חביתא טובא. הכא לאו דוקא טובא כיון דמלינן בישראל אבל בסמוך הוי דוקא ואית דל"ג טובא וגרס ליה בסמוך וכיון דליכא דפתחי לשום ממונא:

מחוס מותר כדפרישית דלא חיישינן כלל לכתחילה לעשות כתב החותם או לחזור ולהכירו כדמשמע לפי הפסט ומ"מ נכון להחמיר לכתחלה אך בדיעבד אין להפסיד כיון דליכא חותם אפי' בלא כתב ומכירו כדפרישית ומיהו אין נכון אם אין לחומו חותם אחד מאותיות כ"א ממגופות טיט כדפרישית דמגופת טיט חשיבא חותם אחד אז ודאי אינו מותר בלא כתב אז הכרה אלא אם כן ראה השני שנשתלח לו היין קודם לכן את היין שהכלי נתנכר ועתה הוא הכיר את הכלי בטביעות עין ואפילו אינו מכיר בחותם לפי שלא היה חתום בחותם שעה דאל"כ נהי דלא חיישינן לזיופא מ"מ מנין לנו שהוא אותו חבית של יין שנשלח לו אבירו שמא החליפו העובד כוכבים בחבית אחר שהיה בו יין במגופה בטיט שגם חביות יין העובדי כוכבים פעמים שמגופים בטיט כמו כן צריך שיהיה נסתם לגמרי הנקב קטן שקורין שוספרי"ל בלע"ז כדקאמר תלמודא משום שייכא אבל כשהוא חתום באותיות אין לחוש לכל זה דודאי האותיות לא עשאן כי אם ישראל ומ"מ אין לסמוך על המגופה של טיט אך נכון הדבר לסתום פי חבית ולתת עור הסתימה קבוע בסממרות ולכתוב אותיות חציין על העור וחציין על דופני קרשי החבית שאם יגביה עובד כוכבים העור לא ידע לישבו בכתחלה ולתת משוק שקורין ארקל"א סביב הענולים במקום שמחוברים אל דופני החבית ולקובעו שם בסממרים מפני הענורת התחובה שם סביב שוליו שלא יוכל העובד כוכבים להוציא יין דרך שם ולתוחבן אחרי כן במקומן הראשון וכן הבראה לתתו ולקבוע עליהם עור בסממרים או יקבעו נסרים לכסות כל השוליים והבראות בסיגנון זה פירש רבינו ברוך על התחימה בספק ומיהו נראה שכל זה אינו כי אם לכתחלה אבל בדיעבד סגי בחתימת פי החבית לבד כיון דלא חיישינן לדברי רבינו יצחק בן יהודה כדפרישי' לעיל דאף בהסרת הענורת ירא הוא פן יתקלקל החבית בכך ולא יוכל לתקנו בכתחלה מיהו אין לאסור גם זה בדיעבד ומ"מ טוב להחמיר כדברי רבינו ברוך הואיל ונפק מפומיה ועוד דפירש רבינו ברוך שצריך שישלח כתב עם החותם או שיחזור (לראותו) ופירש רשב"ם בשם רש"י דכל מה שאנו אוסרים בהודיעו שהפליג היינו דוקא בשיש לחוש שמא עובד כוכבים נגב יין ונתן מים תחת החסרון או החליף טוב ברע אבל מקום שאין לחוש לכך כגון במקום מעבר בני אדם אפילו הם עובדי כוכבים דמרתת העובד כוכבים לגנוב אע"ג דהודיעו שהפליג מותר ולא חיישינן שמא נגע כיון שהעובדי כוכבים בזמן הזה אינם בני ניסוך כך פירש רשב"ם מיהו נראה (ג) זה דהיינו דוקא בחביות או בדרדורים שאין להם רק פתח קטן למעלה אבל גיגית או קנקן וכום שיש

מסורת הש"ס

א) [לעיל סח:]. ב) [ליתא בכ"ר"ף וברא"ש]. ג) [ל"ל ואינו לא ידעו כ"א בכ"ר"ף וברא"ש]. ד) שבת קנב:, ה) [פי' בשם הר' דרשם רק מהי מעבר עובדי כוכבים ועי' בתוס' כ"ב עה: ד"ה כ"א בתוס' וברא"ש בתשבה הישנה], ו) [ביצה טו. ע"ש], ז) [ועי' תוס' כ"ב עה: ד"ה כ"א בתוס' ביאור נכון על פונית דהכא], ח) פסחים י. כ"ב עה: טהרות פ"ו מ"ה, ט) [עי' טהרות פ"ו משנה ד], י) ל"ל וכדלא מ"ל הר מזוג ושותה ש"מ אפי' דאלא שאל השולחן מותר ואיירי הכא שכ"ש שותה מייני. רש"א ועיין בהרא"ש פר' כו.

הגהות הב"ח

(א) גמ' הכוח אושפיזא. נ"ב ע"ל ס"ם ר"ש איתא עובדא כי הא הוות כרכא ע"ם בפי' רש"י ותוס': (ב) רש"ל ד"ה ולא לית וכו' דבריו דבהול: (ג) תוס' ד"ה (כדף הקודם) מאי טעמא וכו' מיהו נראה דהייט כל"ל ותיכא זה ממתק: (ד) ד"ה שמע וכו' אמפליג דמי ובדלא אמר לו הוי מזוג ושותה אי נמי שאפילו על השולחן מותר והכא מיירי שכל א' שותה מיינו הס"ד:

מוסף רש"י

אם נתפס עליו כגנב. אם עובד כוכבים אלם הוא ויש אומת אופני הנגר עליו ואם ימצאוהו גוזב נתפס עליו כגנב, שרי. כשהיה דולחי נגע (לעיל סא:). הנכנס לבקעה. הרבה שדות הסמוכים יחד קרי בקעה (פסחים י.). בימות הגשמים. הוי בקעה רשות היחיד לטומאה מפני שכבר נמח הדרע ואין רשות לכל אדם ליכנס לה, וקי"ל ספק טומאה ברשות היחיד ספקי טמא (שם). בשדה פלונית. כלומר באחת השדות ויודעין אנו באחד היא וכל שדה ושדה מסויימת בפני עצמה (שם). במקום הלו. בבקעה זו (שם). ספק ביאה טהור. ר"א לא חייש ליה ספק טומאה אחי"כ נכנס לשדה אבל אינו יודע אם האהיל אם לא, אבל אמתא הוי ליה ספק ספיקא (שם) היינו דמספקא ליה אם נכנס באותה שדה, ואם תמצא לומר נכנס ספק אם בא עד מקום טומאה אם לאו ופספק ספיקא הוא ומיהו, אבל היכא דליכא אלא ספק מגע, דפשיטא ליה דנכנס באותה שדה אלא שספק לו אם נגע בקבר אם לאו, הוה ספיקא הוא טמא (רשב"ם כ"ב עה:).

עין משפט נר מצוה

עא א מי' פי"ב מהל' מאכלות אסורות הלכה כו טוש"ע י"ד סי' קכו סעיף יד:
עב ב מי' שם הל' כא סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קכח ס"ג:
עג ג מי' שם הלכ' כ סמג שם טוש"ע י"ד סי' קכו סעי' טו:
עד ד ה מי' שם הלכה כג סמג שם טוש"ע י"ד סי' קכח סעיף ד ופעי' ה וסי' קכו סעיף ה בהגה:
עה ו מי' שם הלכה יט סמג שם טוש"ע י"ד סי' קכו סעיף ז:
עו ז ח טוש"ע שם סעיף י:
עז ט מי' פ"כ מהל' שבת הלכה ז [וס"ו שם הל' כב] סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' רסו סעיף ז:
עח י מי' פי"ב מהל' מאכלות אסורות הלכה כב סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קכו סעיף י:
עט כ מי' שם הלכה כט טוש"ע שם סעיף יא:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com